

Фармакогнозия кафедрасы

044/66-18 ( )

12 беттің 1-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» акционерлік қоғамы

жанындағы медицина колледжі

«Фармакогнозия» пәнінен кәсіптік практика өткізуге арналған
жұмыс жоспары

«Келісілген»

«Даму» ОҚО Фармацевтикалық және
медициналық ұйымдар қауымдастығы
басшысы *Альжанова К.Д.*

«*13*» *сәуір* 2021 ж

қауымдастығы

Курс: 2

Семестр: 3

Оқу түрі: див. сынақ

Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: 90

«Бекітемін»

Медицина колледжінің
директоры

А.М.Кушқарова

«*13*» *сәуір* 2021 ж

МЕДИЦИНА
КОЛЛЕДЖІ

Шымкент 2021

Фармакогнозия кафедрасы

044/66-18 ( )

12 беттің 2-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

Фармакогнозия пәнінен кәсіптік практика өткізуге арналған күнтізбелік-тақырыптық жоспар фармакогнозия кафедрасының мәжілісінде талқыланып бекітілді.

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» акционерлік қоғамы жанындағы медицина колледжінің әдістемелік кеңес мәжілісінде қаралды және бекітілді

Кафедра мәжілісінде қаралды

Хаттама №18 «17» 06 2021 ж.

Кафедра меңгерушісі фарм.ғ.к. А.Қ. Орынбасарова К.К

Хаттама № «14» 19.06 2021 ж.

Әдістемелік кеңес төрағасы Б.Б. Бухарбаев Е.Б

2.1.Кіріспе – 0306000 «Фармация» мамандығы бойынша 0306013 «Фармацевт» біліктілік деңгейіндегі фармацевтикалық білімді мамандар дайындау жүйесінде фармакогнозияны оқытудың маңызы ерекше, себебі қазіргі заманғы дәрілік заттар арсеналында өсімдіктерден алынатын дәрі-дәрмектер үлкен орын алады. Фармакогнозия негіздері фармакогнозияны негізгі пән ретінде оқып үйренуге қажетті арнайы пән болып саналады.

2.2.Пәннің мақсаты: жабайы және мәдени өсірілетін дәрілік өсімдіктер туралы теориялық білімдерді бекіту мен тереңдету, дәрілік өсімдіктерден алынған өнімді қолдану және олардың ресурстарын қорғауды негіздей отырып, дәрілік өсімдік шикізатын дайындау, оны сақтау және өңдеу мәселелері жөнінде білімін қалыптастыру және тәжірибелік дағдыларды әуестендіру.

2.3. Оқу міндеттері:

- Оқушыларды дәрілік өсімдік шикізатының номенклатурасын және оның дайындау көлемін реттейтін мекемелердің жұмысымен таныстыру;
- әртүрлі жинаушы мекемелерде дәрілік өсімдік шикізатын дайындауды ұйымдастырумен таныстыру;
- дәрілік өсімдік шикізатын жинаушылардан қабылдау ұйымдастыру дағдыларын оқушыларға үйрету;
- оқушылармен жабайы және мәдени түрде өсірілетін дәрілік өсімдіктерде дайындауды және әртүрлі өсімдік бірлестігіндегі және өздеріне тән жерлерде өсетін (орман, дала, сай, таулар және басқа) дәрілік өсімдіктерді ажыратып анықтап, игеру, негізгі дәрілік және басқа кездесетін қоспаларды морфологиялық анықтау;
- фитохимиялық талдаудың экспресс тәсілдерін игеру;
- оқушыларды өнімділікті анықтаудың әртүрлі тәсілдерін қолдана отырып дәрілік өсімдіктердің шикізаттық қорын есептеуді үйрету;
- оқушылармен әртүрлі морфологиялық топқа жататын дәрілік өсімдік шикізаттың негізгі жинау және кептіру тәсілдерін игеру;
- дәріхананың, қойманың дәрілік өсімдік шикізатын өңдеу зауытының жағдайларында дәрілік өсімдік шикізаттарын сақтау және өңдеуді үйрету.

2.4. Қорытынды оқу нәтижелері:

- дәрілік өсімдіктердің өнімді қолданылуын, сақтау және қайталау өнімділігі жөнінде шаралар жүйесін және тәжірибе базасындағы ерекшеліктерін;
- дәрілік өсімдік шикізатын дайындауды ұйымдастыру жүйесін және оның тәжірибе базасындағы ерекшеліктерін;
- дәрілік өсімдік шикізаттың дайындау көлемін көбейтуге бағытталған Үкімет шараларының жүйесін;
- тәжірибе базасындағы дәрілік өсімдіктердің номенклатурасын,
- дәрілік шикізаттың өнімділігін табу әдістерін;
- дәрілік өсімдік шикізатының дайындау үдерістерінің негізін (жинау, кептіру, алғашқы өңдеу және басқа ережелер);
- дәрілік өсімдіктің сыртқы белгілерін, олардың ареалдарын, өсетін жерлерін, экологиялық көрсеткіштерін;

Фармакогнозия кафедрасы

044/66- ( )

12 беттің 4-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

- дәрілік шикізаттың сыртқы белгілерін, сапасын реттейтін көрсеткіштерін және оларды табу тәсілдерін (органикалық, минералды қоспалардың көлемін, майдаланғандығын және басқа), дала фитохимиялық талдауын, оның экспресс әдістерін;
- дәрілік өсімдік шикізатын сақтау, қаптау, таңбалау, көліктеу ережелерін;
- дәрілік өсімдік шикізатымен жұмыс істеуде техника қауіпсіздігін сақтау ережелерін. дәрілік өсімдік шикізатын дайындауды ұйымдастырып өткізуді;
- жабайы дәрілік өсімдіктердің жиі өсетін жерлерін табу және олардың ресурстарын анықтау (шикізаттың биологиялық, эксплуатациялық қоры және жылдық кәсіптің көлемі), ресурстық жұмыстардың статистикалық өңдеуін жүргізуді;
- дәрілік өсімдіктердің таралу картасын құрастыруды;
- дәрілік өсімдік шикізатының жинаудың тиімді мезгілдерін анықтауды;
- әртүрлі бірлестікпен өсірілетін жерлердегі морфологиялық белгілер арқылы дәрілік өсімдікті анықтап тану және оларды сырттан ұқсас өсімдіктерден айыруды;
- әртүрлі морфологиялық топтардың дәрілік өсімдік шикізатын жинау және оның сапасын бағалауды;
- дала жағдайында экспресс тәсілі арқылы фитохимиялық талдауды жүргізуді;
- нормативті құжаттардың талаптары бойынша дәрілік өсімдік шикізатына алғашқы өңдеуді, кептіруді және стандарттауды жүргізуді;
- дәрілік өсімдіктерді гербарийлеуді;
- дәрілік өсімдіктер жөнінде білімдерін кең таратуды.

2.5.Реквизитке дейінгі: ботаника, органикалық химия, фармацевтикалық экология негіздері.

2.6.Реквизиттен кейінгі: фитокосметология, дәрілік түрлер технологиясы, фармакология I, фармакология II.

2.7.Тақырыптық жоспар: тақырыптар, қысқыша мазмұны, оқыту түрлері/әдістері/технологиялары және сағат саны (дәріс ұзақтығы, практикалық, зертханалық сабақтар, өзіндік жұмыс)

Күн	Жұмыс түрлері	Күнделікті толтыру және танысу үшін материалдар	сағат саны
1.	Танысу: 1) практика бағдарламасымен; 2) күнделік толтыру; 3) видеоматериалдармен	Өндірістік практика бойынша әдістемелік нұсқау Күнделік толтыру	9
2.	1. Танысу: 1) Қазақстанның экологиялық аймақтарының өсімдіктерімен (таулы-эфемерлі шөлейт, шөлді, таулы саваноидтар, ксерофитті сирек орманды, аршалы, биік таулы шалғындықтағы);	«Видеоматериал Атлас лекарственных растений» на YouTube https://youtu.be/ZL0hgPmBUaw Әдебиеттер 1. Атлас ареалов и ресурсов лекарственных растений Казахстана (Коллектив авторов). – Алматы, 2009. – 168 с. 2. Грудзинская Л.М., Гемеджиева Н.Г. Список лекарственных растений Казахстана.– Алматы,	

Фармакогнозия кафедрасы

044/66- ( )

12 беттің 5-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

	2) сирек кездесетін, жойылу қауіпіндегі дәрілік өсімдік түрлерімен; 3) өсімдіктердің эндемиялық түрлерімен.	2012. - 139 с. 3. Куменов М.К., Рахимов К.Д., Аверина В.Ю., Гемеджиева Н.Г., Аталыкова Ф.М., Кузьмин Э.В., Моисеев Р.К., Сеницына В.Г., Суюншалиева У.Х., Ряховская Т.В. Лекарственные растения Казахстана и их использование. – Алматы, 2010. - 343 с. 4. Самылина И. А. Атлас лекарственных растений и сырья : учеб. пособие по фармакогнозии. - М.: Авторская академия, 2008. - 318 с. Электронная библиотека «Консультант студента» (издательства ГЭОТАР) для медицинского и фармацевтического образования, Ссылка для доступа: http://www.studmedlib.ru , ЛОГИН ibragim123, ПАРОЛЬ Libukma123 (логин и пароль единый для всех) и/или на сайте библиотечно-информационного центра академии lib.ukma.kz	9
3.	1. Өсімдіктің тіршілік формасын, тұқымдасын, экологиялық аймағын, өсетін жерлерін көрсетіп флористикалық тізім құру	Бейне материал «Атлас лекарственных растений» на YouTube https://youtu.be/ZL0hgPmBUaw Қосымша 3	9
	2. ДӨШ қорын зерттеу	Бейне материал "Выявление и учет запасов лекарственных растений © Identification of medicinal plant reserves" на YouTube https://youtu.be/HmXfJ5UX_1k	
4.	ДӨШ мәденилендіру ережесімен танысу	Бейнематериал "Возделывание лекарственных растений © Cultivation of medicinal plants" https://youtu.be/IWIOywgqYwA	9
5.	Дәрілік өсімдіктерді гербарийлеумен танысу	Өсімдікті гербарийлеу бойынша әдістемелік нұсқау Бейне материал Закладка гербария http://www.youtube.com/watch?v=Bc28qmLIXh0 Гербарий по ботанике, практика, фармакогнозия youtube.com>watch?v=ly2TZl_hRdU	9
6.	ДӨШ жинау ережесімен танысу	Бейне материалдар "Сбор лекарственного растительного сырья © Collection of medicinal plants" на YouTube https://youtu.be/A8IpvaYOfDU "Заготовка лекарственных трав" на YouTube	9

		https://youtu.be/uR6D1M_Z238 "Лесные травы начала лета. Дикорастущие съедобные и лекарственные растения и грибы." на YouTube https://youtu.be/jNNKZWylk1w "Лекарственные травы в июле. Medicinal herbs" на YouTube https://youtu.be/Bn2Bja4pkpo	
7.	ДӨШ кептіру ережесімен танысу	Бейне материал "Сушка лекарственного растительного сырья" на YouTube https://youtu.be/BKBkLGlxvbk	9
8.	ДӨШ қабылдау және сақтау ережесімен танысу	Бейне материал "Приемка и хранение лекарственного сырья © Receipt and storage of medicinal raw materials" на YouTube https://youtu.be/l-ex2sGykso	9
9.	Әртүрлі тұқымдастағы өсімдіктерді морфологиялық сипаттау	Бейне материал Морфология растений. Работа с определителем растений (Е.Э.Северова) http://www.youtube.com/watch?v=jl1qsyIV-m0 Қосымша 2 ӨСІМДІКТІ СИПАТТАУ СХЕМАСЫ	9
10.	Өндірістік практика материалдарын өңдеу және тапсыру	жазбалармен күнделік; 10 өсімдіктің морфологиялық сипаттамасы; әртүрлі экологиялық аймақтардың және өсетін жерлердің өсімдіктеріне 50-ден кем емес флористикалық тізім. практика есебі	9
	Диф.сынақ тапсыру	Диф.сынақ сұрақтары	
		Жалпы сағат саны:	90

2.8.Өндірістік практиканы өткен соң студент келесі практикалық дағдыларды игеруі тиіс:

1. Морфологиялық белгілеріне қарай ДӨ және ДӨШ анықтауды.
2. ДӨШ мүмкін болатын қоспаларды анықтауды.
3. Әртүрлі тіршілік формасындағы өсімдіктерді (ағаш, бұталар, шөптесін өсімдіктер) гербарийлеуді.
4. Әртүрлі морфологиялық топтағы дәрілік өсімдік шикізаттарын жинауды.
5. Өсімдік шикізатын біріншілік өңдеуді, кептіруді және таңбалауды жүргізуді.
6. Дәрілік өсімдік шикізатты қабылдауды.
7. Өсімдік өнімдерінің ілеспелі құжаттарын дайындауды.
8. Дәрілік өсімдік шикізаттарына фармакогностикалық талдау жүргізуді.
9. Дәрілік өсімдік шикізаттарын дұрыс сақтау.

10. Дәрілік өсімдік шикізатты қаптамалауды, таңбалауды, тасымалдауды жүргізуді.
2.9. Практика барысындағы дағдылардың сандық есепке алынуы

№	Практикалық дағдылар	Жоспар	Орындалған
1.	бейне материалдарды қарау	10 өсімдікке морфологиялық сипаттамасымен, жеке жұмыс жазбаларымен, 50-ден кем емес өсімдікке флористикалық тізіммен күнделік өткізу	
2.	ДӨШ сипаттамасы		
3.	Өсімдіктерге флористикалық тізім жасау		
4.	Әдебиеттермен жұмыс		

Практика бойынша есепке дайындалу реті мен қорғау мерзімі.

Студент практиканы өту бойынша қорытынды бақылауға жіберілуі үшін кафедраға төмендегі құжаттарды тапсыруы тиіс:

1. Практиканың күнделігі
2. Практика есебі;
3. мінездеме;
4. практика материалдары (өсімдіктің флористикалық тізімі, жеке жұмыс)

Есеп беру кезінде онлайн күнделікте студент практиканы өту мерзімін, күнін, практика барысындағы жағдайлардың жалпы сипатын, практика өту тәртібін, бағдарламалардың орындалуын, практика өту барысындағы теориялық және практика жүзіндегі аралық байланыстар мен қайшылықтарды, олардың себептерін, мәнін, оларды ескерудегі студенттің жеке көқарастары туралы көрсетеді. Практиканың сапасы жөніндегі қорытындылар мен ұсыныстар.

Практика жетекшісі онлайн күнделікте студенттің жұмысы жөнінде қысқаша мінездеме береді. Мінездемеде студенттің теориялық дайындық деңгейі, тәжірибелік білімі, тәртібі мен орындаушылық қабілеті көрсетіледі. Онлайн күнделік соңында сынаққа берілетін баға қойылады.

Қолдары: кафедра меңгерушісі мен комиссия мүшелері.

Практиканың соңғы күні комиссия мүшелерінің қатысуында студент диф.сынақ тапсырады.

- ауызша on-line байланыс түрінде (топтық қоңырау Watsapp, Zoom, Webex, Skype, т.б.)
- жазбаша - АИС Платонуста «Тапсырма» модулінде берілген тапсырманы орындау

2.10. Оқу практикасының қорытындысы бойынша дағдылар мен іскерлігін бағалау критерилері (дифференцирленген сынақта)

Өндірістік практика кезінде алынған дағдылар мен білімдері әріптік жүйе бойынша бағаланады (оң бағалар төртбалдық жүйе бойынша сандық эквивалентке сәйкес А-дан С-ға дейін кемиді). Әрбір дағдының орындалуы қадаммен белгіленеді, оның әрбірінің жиынтығы 4 балды болатындай етіп бағаланады. Осылайша барлық қадамдарды орындаған студент дағдыларды толық орындағанда әріптік-балдық жүйе бойынша А әріптік бағаға сәйкес келетін 4 баллдық максималды сандық эквивалент алады.

№	Дағдылары және іскерліктері, бағалау критерилері	Қадамдап бағалау балы
1	Дәрілік өсімдіктер мен дәрілік өсімдік шикізаттарын морфологиялық белгілеріне қарай анықтау	4,0

Фармакогнозия кафедрасы

044/66- ( )

12 беттің 8-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

1	Дәрілік өсімдіктерді морфологиялық белгілеріне қарай анықтай біледі	1,0
2	Дәрілік өсімдіктерді түрлі өсімдік қауымдастығында және өсетін жерлерінде анықтай біледі	2,0
3	Дәрілік өсімдіктерді сыртқы белгілеріне ұқсас түрлерінен ажырата біледі	1,0
2	ДӨШ мүмкін болатын қоспаларынан анықтау	4,0
1	Мүмкін болатын қоспаларды біледі	1,0
2	Мүмкін болатын қоспаларды ажырата біледі	1,0
3	Шикізаттың сыртқы белгілерін, оның сапасын көрсететін көрсеткіштерін біледі және оларды анықтау әдістерін (органикалық, минералды қоспаларды, ұсақтығын) қолдана біледі	2,0
3	Өсімдіктердің түрлі тіршілік формасын гербарийлеу (ағаштар, бұталар, шөптесін өсімдіктер)	4,0
1	Түрлі морфологиялық топтардың өсімдіктерін жинауды және бағалауды біледі	1,0
2	Дәрілік өсімдіктерді гербарийлеуді біледі	2,0
3	Құрамына жеке дәрілік өсімдіктер кіретін өсімдік қауымдастығын сипаттай біледі	1,0
4	Түрлі морфологиялық топтардың дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау	4,0
1	Дәрілік өсімдіктерді тиімді пайдалану және оның қайта қалпына келтіру шараларын, оның тәжірибе базасындағы ерекшеліктерін біледі	1,0
2	Тәжірибе базасындағы дәрілік өсімдіктердің номенклатурасын, мәдени өсетін өсімдіктердің ассортиментін біледі	1,0
3	Түрлі морфологиялық топтардың өсімдіктерінің (жапырағы, шөбі, тамырлары, тамырсабақтары, жемістері, тұқымдары, қабығы) негізгі жинау тәсілдерін қолдана біледі	2,0
5	Өсімдік шикізатының алғашқы өңдеу, кептіру, таңбалау	4,0
1	Дәрілік өсімдік шикізатының (жинау, кептіру, алғашқы өңдеу ережелері) дайындау үдерісінің негіздерін біледі	1,0
2	Түрлі морфологиялық топтардың шикізаттарын (жапырағы, шөбі, тамырлары, тамырсабақтары, жемістері, тұқымдары, қабығы) кептіре біледі	2,0
3	Дәріхана, қойма, ДӨШ өңдеу бойынша зауыттар жағдайында дәрілік өсімдік шикізаттарын сақтау және қайта өңдеу ережелерін біледі	1,0
6	Дәрілік өсімдік шикізатын қабылдау және талдау ережесімен танысу	4,0
1	Келіп түскен өсімдік өнімдерінің ілеспелі құжаттарын біледі	2,0
2	Тауарлық және фармакогностикалық талдауға сынама алу әдісін біледі	2,0
7	Дәрілік өсімдік шикізатын дәріхана жағдайында және қоймада сақтау ережесін меңгеру	4,0
1	ДӨШ фармакологиялық топтарына қарай сақтауды біледі	2,0
2	ДӨШ морфологиялық тобына қарай сақтауды біледі	2,0

Өндірістік практика бойынша қорытынды дифференциалды баға біліктілік пен практикалық дағдылар балдарын есептеу нәтижесі бойынша қойылады.

«Фармакогнозия» өндірістік практикасынан диф.сынақ сұрақтары

1. Дәрілік өсімдіктер және ДӨШ жіктеу систематикасы (ботаникалық, морфологиялық, химиялық, фармакологиялық)

2. Дәрілік өсімдіктердің шикізат базасы
3. Ормандарда өсетін дәрілік өсімдіктер
4. Шалғындарда өсетін дәрілік өсімдіктер
5. Батпақты және сулы аймақтарда өсетін дәрілік өсімдіктер
6. Биік аймақтарда өсетін дәрілік өсімдіктер
7. Арам және рудералды дәрілік өсімдіктер
8. Дәрілік өсімдіктердің ресурсын анықтау
9. ДӨШ сапасына антропогендік факторлардың әсері
10. ДӨШ дайындау үдерісінің негізі. ҚР және шетелдерде ДӨШ дайындауды ұйымдастыру
11. Әртүрлі морфологиялық топтағы ДӨШ жинау техникасы
12. Улы және күшті әсер ететін дәрілік өсімдіктерді жинау ерекшеліктері
13. Әртүрлі морфологиялық топтағы ДӨШ және құрамында әртүрлі биологиялық белсенді заттар бар шикізатты біріншілік өндеу
14. Дәрілік өсімдік шикізатты кептіру (әртүрлі химиялық және морфологиялық топтағы шикізатты кептіру әдісі мен тәсілдері, кептіргіш түрлері)
15. Шикізатты стандартты жағдайға келтіру. ДӨШ сапа көрсеткіштері реттейтін нормативті құжаттар
16. ДӨШ қаптамалау: қаптамалауға арналған ыдыстарға қойылатын талаптар, ыдыстар түрлері
17. ДӨШ таңбалау және тасымалдау
18. ДӨШ дәріханаларда және қоймаларда сақтау ережелері
19. Әртүрлі биологиялық белсенді заттары бар ДӨШ дайындау: **витаминдер, полисахаридтер майлы майлар, эфир майлары, алкалоидтар, сапониндер, кардиотониялық гликозидтер, ащылар, фенологликозидтер, кумариндер, хромондар, лигнандар, флавоноидтар, илік заттар, антрацентуындылар.**
20. Шикізаттың сапалылығын көрсететін сандық көрсеткіштер сипаттамасы
21. Дәрілік өсімдік шикізатын қолдану және пайдалану жолдары.
22. Құрамында іш жүргізетін әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
23. Құрамында антидиареялық әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
24. Құрамында ас қорытуға әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
25. Құрамында бауырға және өт жолдарының ауруларына әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
26. Құрамында спазмолитикалық әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
27. Құрамында дәрумендік әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
28. Құрамында гемостатикалық әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
29. Құрамында кардиотониялық әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
30. Құрамында зәр жүргізетін әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.

31. Құрамында антиаритмиялық әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
32. Құрамында антигипертензивті әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
33. Құрамында микробқа қарсы әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
34. Құрамында ісікке қарсы әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
35. Құрамында тыныштандыратын әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
36. Құрамында жалпы тонусты ширықтыратын әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
37. Құрамында қақырық түсіретін әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
38. Құрамында жөтелге қарсы әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
39. Құрамында тұмауға қарсы әсері басым биологиялық белсенді заттары бар дәрілік өсімдіктер мен шикізаттар.
40. Жаңа дәрілік өсімдіктерді табу әдістері
41. Дәріханалық мекемелердің практикалық медицинаның дәрілік өсімдік шикізатына қажеттілігін қамтамасыз ету міндеттерін шешудегі рөлі
42. Мәдени дәрілік өсімдіктер. Мәдени дәрілік өсімдіктердің артықшылықтары және жабайы өсімдіктерді мәденилендіру жолдары.
43. Дәрілік өсімдіктердің химиялық құрамына әсер ететін қоршаған орта факторлары.
44. Тропикалық және субтропикалық дәрілік өсімдіктерді акклиматизациялау және интродукциялау (алоэ, бүйрек шай және т.б.).
45. Мәдени дәрілік өсімдіктердің өнімділігін жоғарлататын агротехникалық шаралар.
46. Әсер етуші, ілеспелі және балластық заттар олардың жинақталуы және маңызы.
47. Шикізаттың сапалылығын және өзі екендігін анықтайтын әдістер.
48. Дәрілік өсімдіктерді зерттеу және қорғаудағы ботаникалық бақтардың міндеттері, маңызы.
49. Дәрілік өсімдіктердің табиғи ресурстарын тиімді пайдалану және оларды қорғау. ҚР Қызыл кітабы, сирек кездесетін және жойылып бара жатқан дәрілік өсімдіктерді қорғау мәселелері
50. Дәрілік өсімдік шикізаттарын өңдеуші мекемелер, олардың тұрғындарды дәрілік препараттармен қамтамасыз етудегі міндеттері мен маңызы.

Студент-практиканттардың жұмысын бағалау бойынша бал-рейтингті таңбалық жүйесінің кестесі

Әріптік жүйе бойынша баға	Таңбалық эквивалент	Балл (% -дық құрамы)	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3.67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы

Фармакогнозия кафедрасы

044/66- ( )

12 беттің 11-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы

B	3,0	80-84	Қанағаттанарлық
B-	2.67	75-79	
C+	2.33	70-74	
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1.33	55-59	
D-	1.0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Фармакогнозия кафедрасы

044/66- ( )

12 беттің 12-ші беті

«Фармакогнозия» пәнінен жұмыс бағдарламасы